

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou LL.M. v právní věci žalobkyně **M.M.**, bytem ■■■, zastoupené obecným zmocněncem L. M., bytem J. 235, L. 10, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, **v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2015, č. j. MPSV-2015/239693-917,**

t a k t o :

- I. Žaloba proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 16. 12. 2015, č. j. MPSV-2015/239693-917, se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně domáhala zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Liberci (dále jen „úřad práce“) ze dne 31. 8. 2012, č. j. 13959/2012/LIB. Tímto prvostupňovým rozhodnutím úřad práce rozhodl o návrhu na změnu výše přiznaného příspěvku na péči ze dne 23. 1. 2012 tak, že žalobkyni bude nadále poskytován příspěvek na péči ve výši 800 Kč měsíčně od 1. 1. 2012, neboť je považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost).

Žalobkyně v žalobě nesouhlasila se závěry posudkové komise vyjádřenými v posudku ze dne 14. 10. 2015, z nichž žalovaný při vydání žalobou napadeného rozhodnutí vycházel. Konstatovala, že z napadeného rozhodnutí ani závěrů posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudkové komise“) není jasné, zda se její zdravotní stav zlepšuje nebo zhoršuje. Na jedné straně je popisováno, že nedošlo k významné prodeksi omezení

hybnosti, na straně druhé jsou popisovány snížené pohybové schopnosti a zvolna prodegující stav pohybového aparátu. Nově je popisován defekt osobnosti a chronické srdeční selhání, ale ani to není důvodem navrácení odebraného bodu (tělesná hygiena), i přesto, že tento bod byl přiznán ještě před zjištěním těchto nemocí. Žalobkyně je přesvědčena, že novými lékařskými zprávami doložila, že se její zdravotní stav v posledních dvou letech zhoršil, a mělo by tudíž dojít ke změně posudkového stanoviska. Názor žalovaného hájící odebrání bodu tělesná hygiena v průběhu odvolacího řízení, není ničím podložen a pouhé konstatování, že šlo o dříve nadhodnocení zdravotního stavu, neznamená, že jde o rozhodnutí úplné, objektivní a přesvědčivé. Žalobkyně nesouhlasila s tvrzením, že je schopná při zvládání životní potřeby tělesná hygiena využít jednoduchých pomůcek. Namítala, že jí posudková komise doporučuje upustit od dříve uznané pomoci pečující osoby při koupání. Žalobkyně proto navrhovala zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný v podstatě zopakoval skutečnosti uvedené v odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhoval žalobu v plném rozsahu jako nedůvodnou zamítnout.

Předložený správní spis dokumentuje předchozí průběh řízení před správními orgány. S ohledem na žalobní námitky soud považuje za důležité konstatovat následující:

Poprvé byl zdravotní stav žalobkyně hodnocen dne 31. 7. 2012 okresní správou sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“). Lékař OSSZ v posudku bez bližšího odůvodnění konstatoval, že žalobkyně potřebuje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc při základních životních potřebách: tělesná hygiena, péče o zdraví a péče o domácnost. Na základě tohoto posouzení stupně závislosti bylo úřadem práce dne 31. 8. 2012 rozhodnuto, že žalobkyni náleží příspěvek na péči ve výši 800 Kč měsíčně od 1. 1. 2012.

Proti prvostupňovému rozhodnutí se žalobkyně odvolala. V odvolacím řízení si žalovaný vyžádal posudek posudkové komise vypracovaný dne 16. 1. 2013 a následně i doplňující posudek ze dne 8. 4. 2013. V doplňujícím posudku posudková komise konstatovala, že žalobkyně od 1. 1. 2012 není schopna vzhledem k funkčnímu postižení pohybových schopností zvládat celkem čtyři základní životní potřeby: orientaci, tělesnou hygienu, péči o zdraví a osobní aktivity. Rozhodnutím ze dne 2. 5. 2013, č. j. MPSV-UM/2359/13/9S-LBK, žalovaný odvolání žalobkyně zamítnul a prvostupňové rozhodnutí s odvoláním na posudky posudkové komise potvrdil. Uvedené rozhodnutí žalovaného bylo následně pro vady řízení zrušeno rozsudkem zdejšího soudu ze dne 9. 9. 2013, č. j. 60Ad 10/2013-35. V odůvodnění rozsudku zdejší soud mimo jiné konstatoval: „...závěry o schopnosti žalobkyně zvládat jednotlivé základní životní potřeby se omezují na zcela obecnou deklamaci (standardně o tom, že u zvládaných životních potřeb posudková komise neprokázala příčinnou souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a schopností zvládat životní potřeby, zatímco u nezvládaných toto nemohla spolehlivě a přesvědčivě prokázat) a odkaz na tabulku, v níž je výčet zvládaných a nezvládaných základních životních potřeb obsažen.“

Po zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 5. 2013, č. j. MPSV-SZ/367/2012/9S-LBK, rozsudkem zdejšího soudu požádal žalovaný posudkovou komisi o znovuposouzení stupně závislosti žalobkyně pro účely příspěvku na péči. Posudková komise v posudku ze dne

16. 12. 2013 došla k závěru, že v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně z funkčního hlediska samostatně nezvládá čtyři základní životní potřeby: orientaci, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost. Žalovaný následně požádal o doplňující posudek s ohledem na to, že posudková komise dostatečně nevyhodnotila, že v záznamu o sociálním šetření byla zmíněna pomoc syna při přípravě teplého jídla, naporcování stravy, přinesení talíře s jídlem na stůl, stejně jako dopomoc při osobní hygieně. Doplňující posudek byl vypracován dne 10. 3. 2014. Posudková komise konstatovala, že z revmatologického hlediska není zásadně omezena schopnost zvládat základní životní potřeby tělesná hygiena a stravování. Zdůraznila, že z neurologického hlediska nebylo u žalobkyně v klinickém obrazu funkčně popisované paretické postižení horních ani dolních končetin. Dominující u žalobkyně je postižení páteře, ale ani toto není důvodem k nezvládnutí lokomoce na kratší vzdálenosti, sprchování s pomocí facilitátorů, madel a plastové židličky ve sprchovém koutu apod. Rovněž samostatnému úkonu stravování popisovaná dušnost a bolesti páteře z funkčního hlediska žalobkyně nebrání. Posudková komise proto setrvala na svém posudkovém závěru ze dne 16. 12. 2013.

S ohledem na nově vypracované posudky žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 3. 2014, č. j. MPSV-UM/1131/14/4S-LBK, odvolání žalobkyně opětovně zamítl a prvostupňové rozhodnutí úřadu práce potvrdil. I toto rozhodnutí bylo zrušeno zdejší soudem rozsudkem ze dne 18. 3. 2015, č. j. 58Ad 8/2014-63. Ohledně zvládání základní životní potřeby tělesné hygieny, zdejší soud uvedl: *„ani v posudku ze dne 10. 3. 2014 není jasně vysvětleno, proč posudková komise tuto základní životní potřebu nově neuznala jako nezvládnutou. Z posudku rozhodně nevyplývá, že by se zdravotní stav žalobkyně zlepšil. V posudku OSSZ ze dne 31. 7. 2012, v posudku posudkové komise ze dne 14. 1. 2013 i doplňujícím posudku ze dne 8. 4. 2013, při kterém byla žalobkyně dokonce osobně vyšetřena specialistou z oboru psychiatrie, byla tato základní životní potřeba opakovaně hodnocena jako nezvládaná. Posudková komise v posudcích ze dne 16. 12. 2013 ani ze dne 10. 3. 2014 neuvádí, že by se snad při předchozích posouzeních jednalo o posudkové nadhodnocení neschopnosti žalobkyně tuto základní životní potřebu zvládat. Při sociálním šetření ze dne 29. 3. 2012 i ze dne 25. 10. 2013 je navíc pomoc při tělesné hygieně výslovně zmíněna.“*

Po zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2014, č. j. MPSV-UM/1131/14/4S-LBK, pro vady řízení, rozsudkem zdejšího soudu ze dne 18. 3. 2015, č. j. 58Ad 8/2014-63, vypracovala posudková komise na žádost žalovaného další posudek o zdravotním stavu žalobkyně pro účely příspěvku na péči.

Posudková komise v posudku ze dne 14. 10. 2015 konstatovala, že dlouhodobě nepříznivý stav žalobkyně se vyznačuje polymorbiditou, jde o psychické postižení, paranoidní schizofrenii a postižení pohybové při psoriatické spondylarthritide, nověji od roku 2014 také o chronické srdeční selhávání. Žalobkyně je limitována pohybově omezeným rozvíjením hrudní a bederní páteře, není však zjištěno funkční postižení kořenových a středových kloubů. I při degenerativních změnách je funkce bez limitace rozsahu hybnosti, na horních končetinách není postižení jemné motoriky rukou. Žalobkyně chodí sama, případně s oporou jedné francouzské role, celkově je hybná i při limitaci bolestivosti. Jako zvládnutou hodnotila posudková komise základní životní potřebu mobilita, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby. Jako nezvládnutou hodnotila posudková komise základní životní potřebu orientace, péče o zdraví, osobní aktivity a péče

o domácnost. Pokud jde o zvládání základní životní potřeby tělesná hygiena, posudková komise zdůraznila, že žalobkyně je schopna se k provedení aktivit samostatně rozhodnout a není pohybově natolik limitována, aby nebyla schopná sama spadající aktivity samostatně zvládnout. Páteř je sice tužší s omezením rozsahu hybnosti, ale klouby horních i dolních končetin jsou volné, není omezen rozsah jejich pohybu, během sledovaného období nedošlo k významné progresi omezení hybnosti. Žalobkyně je schopna případně využít i jednoduchých pomůcek (madla, stolička ve sprše apod.) Přitom není posudkově významné, zda takové pomůcky vlastní či nikoli. Posudková komise dále konstatovala, že uznání této základní životní potřeby jako nezvládnuté v dřívějších posudcích bylo nadhodnocením zdravotního stavu žalobkyně. I při zjištěném duševním onemocnění nedošlo dle posudkové komise k rozpadu osobnosti a ke ztrátě dřívějších získaných hygienických návyků. Limitace nebyla ani s ohledem na sníženou pohybovou schopnost, stav pohybového aparátu zvolna progreduje, ale ani nyní není důvodem k uznání nezvládnutí této základní životní potřeby. K nově doloženým lékařským zprávám za rok 2014 a 2015 posudková komise uvedla, že z hlediska kardiologického došlo od zjištění onemocnění po zavedení léčby ke stabilizaci a zlepšení stavu při mírném zlepšení srdeční výkonnosti. Onemocnění limituje žalobkyni pro fyzicky náročné činnosti, pro námahovou dušnost, ostatní činnosti lze vykonávat volnějším tempem, případně s přestávkami. Z hlediska psychiatrického nedošlo k významné změně ve stavu žalobkyně a nejsou zjištěny žádné objektivní důvody k jejich přehodnocení. Posudková komise proto uzavřela, že v době od 1. 1. 2012 ke dni jejího jednání považuje žalobkyni za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. lehká závislost, když z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní dohled, pomoc nebo péči jiné fyzické osoby při zvládání čtyř základních životních potřeb.

Při vypracování posudku vycházela posudková komise z posudkového spisu OSSZ Liberec, spisu žalovaného, zdravotní dokumentace praktického ošetřujícího lékaře MUDr. J. Š., lékařských nálezů zaslaných žalobkyní, sociálního šetření provedeného krajskou pobočkou úřadu práce ze dne 29. 3. 2012 a sociálního šetření provedeného žalovaným dne 25. 10. 2013.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný zdůraznil, že posudková komise vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobkyně pro účely stanovení stupně závislosti od 1. 1. 2012 do data jednání dne 14. 10. 2015. Žalobkyně byla k jednání posudkové komise pozvána, ale z jednání se omluvila, s omluvou zaslala řadu lékařských nálezů. Dle žalovaného nejsou mezi lékařskými nálezy rozpory, které by se dotýkaly skutečností významných pro posudkový závěr. Zhodnocení zdravotního stavu dle dokumentace bylo provedeno odbornou lékařkou z oboru interního lékařství a revmatologie MUDr. B. při jednání dne 14. 10. 2015. Žalovaný zdůraznil, že ve smyslu § 28 zákona o sociálních službách je vypracovaný posudek posudkové komise posuzující zdravotní stav žalobkyně stěžejním zákonným podkladem pro rozhodnutí. Měl za to, že vypracovaný posudek se vypořádal se všemi shromážděnými důkazy a námitkami uvedenými v odvolání a považoval ho za úplný objektivní a přesvědčivý.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a z hlediska žalobních bodů s tím, že byl vázán skutkovým i právním stavem v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti se hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu (§ 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách).

Při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládnutí základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby.

Při soudním přezkumu rozhodnutí ve věci příspěvku soud neposuzuje věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 3 Ads 77/2013-22).

Dle krajského soudu posudek posudkové komise ze dne 14. 10. 2015 z hlediska přesvědčivosti již ob stojí. Posudková komise v posudku podrobně vysvětlila, proč považuje základní životní potřebu tělesná hygiena za zvládanou. Soud nesdílí názor žalobkyně, že závěry posudkové komise jsou vnitřně rozporné a nepodložené. Posudková komise se podrobně zabývala doloženou lékařskou dokumentací. Připustila, že stav pohybového aparátu zvolna progreduje, ale ani nyní (tj. k 14. 10. 2015) není důvodem k uznání nezvládnutí této základní životní potřeby. Zdůraznila, že žalobkyně je schopna se k provedení aktivit samostatně rozhodnout a není pohybově natolik limitována, aby nebyla schopná sama spadající aktivity samostatně zvládnout. Vysvětlila také, že ani z hlediska kardiologického a psychiatrického není důvod tuto základní životní potřebu hodnotit jako nezvládanou. Pokud posudková komise zmiňuje možnost využití jednoduchých pomůcek (madla, stolička ve sprše apod.), pouze reflektuje shora citovaný § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb. Posudkově významné také skutečně není, zda takové pomůcky žalobkyně vlastní či nikoli. Závěr posudkové komise, že uznání této základní životní potřeby jako nezvládnuté v dřívějších posudcích bylo nadhodnocením zdravotního stavu žalobkyně, pak koresponduje s obsahem správního spisu, protože rozhodnutí žalovaného opírající se o posudky, které tuto základní životní potřebu hodnotily jako nezvládanou, bylo zrušeno zdejším soudem mimo jiné proto, že závěry posudkové komise o schopnosti žalobkyně zvládat jednotlivé základní životní potřeby byly zcela nedostatečně odůvodněné.

Lze tedy uzavřít, že na základě přezkoumání v rámci žalobních bodů nebylo shledáno

napadené rozhodnutí, které z citovaného posudku vycházelo, nezákonné, netrpí ani vadami, pro které by je soud musel zrušit z úřední povinnosti, soud proto žalobu jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Ve věci soud rozhodoval, aniž by nařídil ústní jednání, a to v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., když žalobkyně i žalovaný s rozhodnutím věci bez nařízení ústního jednání souhlasili.

Podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Podle § 60 odst. 2 ustanovení odst. 1 neplatí, mělo-li být právo na náhradu nákladů řízení přiznáno správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, pomoci v hmotné nouzi a sociální péče.

V souzené věci byl úspěšný správní orgán, protože se však jednalo o věc sociální péče, na náhradu nákladů řízení nemá právo. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 17. března 2017

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.
samosoudkyně